

Ekonomiczno-kadrowe uwarunkowania realizacji ustawowych zadań Inspekcji

1. **Tabela nr 1 i 2.**
2. **Opisać i podać konkretne przykłady problemów ekonomicznych towarzyszących realizacji ustawowych zadań Inspekcji w 2005 r. Na ile otrzymane fundusze miały wpływ na ograniczenie zakresu działalności kontrolnej, lub badania stanu środowiska?**

Rok 2005 był kolejnym okresem, w którym środki pieniężne na realizowanie statutowych zadań w zakresie monitoringu środowiska i kontroli, będące w dyspozycji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, były niewystarczające.

Udział wydatków budżetowych w finansowaniu działalności bieżącej utrzymał się na poziomie około 11 %, bez uwzględnienia skutków inflacji. Przyznane środki finansowe zapewniły wzrost o 2,8 % tylko wydatków związanych z zatrudnieniem i pochodnymi od wynagrodzeń (ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, składki PFRON, odpisy na ZFŚS).

Z uwagi na bardzo istotne ograniczenia finansowe (zbyt niskie środki budżetowe, likwidacja środka specjalnego) przy jednoczesnej konieczności wprowadzenia do programu monitoringu nowych zadań (np. eksploatacja sieci automatycznych stacji monitoringu powietrza, utworzenie Centrum Zbierania Danych) nastąpiły ograniczenia merytorycznego zakresu badań – już na etapie planowania. Zmniejszeniu uległa ilość punktów pomiarowych (np. w badaniach rzek i jezior, pomiarach hałasu), ograniczono zakres oznaczeń wykonywanych w wodach rzek, zrezygnowano z udziału WIOŚ w realizacji badań w monitoringu lokalnym. Nastąpił spadek o 2,5 % ilości przeprowadzonych kontroli. Ograniczono do niezbędnego minimum wykonywanie badań i pomiarów kontrolnych.

Pełna realizacja przyjętych zadań monitoringowych, a w szczególności zakończenie budowy Centrum Pozyskiwania Danych i uruchomienie Lubuskiej Sieci Monitoringu Powietrza, była możliwa dzięki pozyskaniu dodatkowych środków z UKIE i NFOŚiGW (przy dużym nakładzie pracy i zaangażowaniu pracowników różnych instytucji, w szczególności WIOŚ i GIOŚ) oraz dzięki znaczącej pomocy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Nie mniej jednak konieczne było, podobnie jak w 2004 r., ograniczenie nakładów na kontrolę jakości badań, zwłaszcza w zakresie serwisowania aparatury kontrolno-pomiarowej, co znacznie utrudnia jej eksploatację. Brak wystarczających środków finansowych spowodował ograniczenie wyjazdów inspektorów na planowane i poza planowe kontrole.

Z powodu niedoboru środków konieczna była także rezygnacja z wielu interesujących szkoleń specjalistycznych pożądanych dla pracowników merytorycznych. Uczestniczyli przede wszystkim w szkoleniach bezpłatnych organizowanych przez MŚ i GIOŚ.

Reasumując, rok 2005 to kolejny okres, w którym niekorzystne tendencje w działalności finansowej Inspektoratu utrzymały się. W szczególności było to:

- brak środków na finansowanie nowych zadań,
- zbyt niski udział wydatków bieżących w wydatkach budżetowych,
- brak środków na remonty i modernizację majątku Inspektoratu,
- brak środków na zakup majątku trwałego.

W związku z likwidacją w roku 2005 środka specjalnego, nastąpiło ograniczenie możliwości dofinansowania wydatków bieżących i zakupów inwestycyjnych w ramach rachunku dochodów własnych.

3. Czy w 2005 r. istniały problemy z otrzymaniem dotacji? Podać krótką (rzeszową) charakterystykę finansowania przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej działalności wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. Proszę opisać pozytywne przykłady wspierania przez fundusze działalności merytorycznej WIOŚ w 2005 r.

W województwie lubuskim generalnie nie występują problemy z uzyskaniem dotacji z WFOŚiGW. Wielkość uzyskiwanych dotacji przystaje do możliwości Funduszu, który jest niezbyt zasobny. Istnieją natomiast problemy związane z ograniczeniami statutowymi i przyjętymi zasadami dofinansowania zadań. Mimo powyższych ograniczeń – corocznie WFOŚiGW w Zielonej Górze wspiera w istotny sposób działalność badawczą i edukacyjną WIOŚ.

W 2005 roku Inspektorat otrzymał z WFOŚiGW dotację w wysokości 250 000 zł na realizację zadań monitoringowych. Wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska odbywa się na następujących zasadach: maksymalne dofinansowanie zadań nie może przekroczyć 50 % ich wartości, istnieje konieczność fakturowego rozliczania dotacji, brak jest możliwości uwzględniania w kosztach zadań - pokrywanych przez Fundusz - tak istotnych elementów realizacji zadań monitoringowych, jak np. paliwo, energia i usługi.

Podobnie, jak w 2004 r. znaczącą część kwoty dotacji wydatkowano w 2005 r. na zadania o charakterze inwestycyjnym, związane z modernizacją systemu monitoringu powietrza, w tym – zakończenie budowy Centrum Zbierania Danych. Część środków przeznaczono na zakup specjalistycznej aparatury do laboratoriów WIOŚ w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. oraz na zakup niezbędnego wyposażenia i materiałów eksploatacyjnych (gazy, szkło, odczynniki) wykorzystywanego do badań stanu środowiska.

Jak co roku Fundusz dofinansował także działalność edukacyjną WIOŚ. Inspektorat otrzymał dotację w łącznej kwocie 30 000 zł na wydanie raportów o stanie środowiska. Kwotę 17 568 zł przeznaczono na wydanie publikacji pt.: „Stan środowiska w woj. lubuskim w 2004 roku”, która ukazała się w wersji książkowej (w nakładzie 1200 egz.) i elektronicznej (400 egz. CD), natomiast kwotę 12 432 zł - na dofinansowanie wydania publikacji pt.: „Stan środowiska w Zielonej Górze w 2004 roku” (w nakładzie 600 szt. książek i 200 egz. CD).

Laboratoria Inspektoratu wzbogaciły się o nową aparaturę: chromatografy jonowy i cieczowy oraz zestaw do oznaczania azotu Kiejdahla. Dotacja pochodziła z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i wyniosła 499 531,76 zł.

4. Proszę wymienić, jakie zagrożenia dla realizacji ustawowych zadań Inspekcji w województwach może mieć sytuacja ekonomiczna WIOŚ w 2006 r.

Nakładane na Inspektoraty nowe zadania kontrolne, konieczność przygotowywania danych dotyczących raportowania poszczególnych komponentów środowiska na potrzeby UE bez dodatkowych etatów i zwiększenia nakładów na działalność kontrolną spowodować może ograniczenie działalności i wybiórcze traktowanie, tzw. wybór mniejszego zła..

W obecnej sytuacji finansowej mogą wystąpić istotne problemy związane z eksploatacją Lubuskiej Sieci Monitoringu Powietrza – w szczególności problemy związane z zachowaniem ciągłości pracy automatycznych stacji pomiarowych, utrzymaniem właściwego dozoru

nad stacjami oraz zapewnieniem odpowiedniej jakości wykonywanych pomiarów i przesyłem danych.

Problem utrzymania jakości wyników badań dotyczy wszystkich komponentów środowiska i wiąże się z permanentnym niedoborem środków na okresowe przeglądy, specjalistyczne naprawy, sprawdzanie przez serwis i wzorcowanie aparatury pomiarowo-badawczej. Szczególnym przykładem może być tu bardzo kosztowne wzorcowanie aparatury do pomiaru pól elektromagnetycznych (PEM).

Poważnym zagrożeniem dla realizacji zadań monitoringowych związanych z badaniami i oceną zanieczyszczenia powietrza jest brak narzędzi (brak środków na ich zakup) dla wdrożenia modelowania w ocenie jakości powietrza oraz brak środków na specjalistyczne szkolenia w tym zakresie. Może także okazać się, że koszty wdrożenia metodyki oznaczeń WWA w pyłe zawieszonym przekraczają możliwości finansowe WIOŚ.

Istotnym zagrożeniem dla realizacji zadań w ramach Lubuskiej Sieci Monitoringu Powietrza byłoby także wycofanie się Państwowej Inspekcji Sanitarnej ze współpracy w tym zakresie. W obecnej sytuacji finansowej (i kadrowej) WIOŚ nie ma możliwości przejęcia obowiązków PIS. Problemy finansowe związane z eksploatacją środków transportu (koszty paliwa, napraw itp.) mogą uniemożliwić pełną realizację zadań kontrolnych i monitoringowych, a także realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem poważnym awariom i usuwaniem ich skutków.

Istotny problem dla tutejszego Inspektoratu stanowi ponadto brak środków finansowych w budżecie na realizację współpracy międzynarodowej, w szczególności na działalność Grupy Roboczej W-2 „Ochrona wód” Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych, koordynowanej i prowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze.

5. Jaki wpływ ma kondycja finansowa WIOŚ na utrzymanie fachowców, w tym kadry inspekcyjnej? Proszę podać (w przypadku, jeśli zjawisko takie występuje) skalę zjawiska oraz przykłady odchodzenia fachowców z wojewódzkich inspektoratów.

Sytuacja kadrowa w WIOŚ, w szczególności w komórkach inspekcyjnych, jest stabilna. Należy przypuszczać, że stan taki spowodowany jest dużym bezrobociem w tutejszym rejonie oraz sukcesywnym kończeniem studiów w zakresie inżynierii ochrony środowiska na Uniwersytecie Zielonogórskim. Ubytki kadrowe powodowane są przeważnie odejściem na emeryturę oraz zmianą miejsca zamieszkania.

6. Tabela nr 3.

7. Proszę dokonać analizy porównawczej sytuacji kadrowej WIOŚ, wskazać możliwe kierunki kontynuacji restrukturyzacji zatrudnienia oraz prognozę stanu zatrudnienia w 2006r.

Na dzień 31 grudnia 2005 roku w Inspektoracie zatrudnione były 93 osoby na 85,95 etatach, w tym 81 pracowników merytorycznych na 76,45 etatach. Na przestrzeni całego roku ubyły z Inspektoratu dwie osoby jedna w Wydziale Inspekcji, a druga w Laboratorium. Ich odejście spowodowane było zmianą miejsca zamieszkania. Wakaty zostaną zlikwidowane na przestrzeni 2006 roku zgodnie z przepisami ustawy o służbie cywilnej.

Wzrost liczby i zakresu zadań Inspekcji, spowodowany zmianami przepisów dotyczących ochrony środowiska wymaga wzrostu stanu zatrudnienia. Nowe etaty powinny być przeznaczone na realizację zadań związanych z:

- wdrożeniem ustaw o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- wdrożeniem ustaw o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- działaniami z zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów

oraz

- w zakresie Państwowego Monitoringu Środowiska, w tym zadań sprawozdawczych,
- prowadzenie emisyjnych baz danych i bazy składowisk odpadów.

Możliwości restrukturyzacji zatrudnienia celem zabezpieczenia wykonywania nowych zadań Inspektoratu zostały wyczerpane. Bez wzrostu stanu zatrudnienia wykonywanie w pełni ustawowych zadań staje się niemożliwe.

Realizacja nowych zadań wymaga (wg dokonanego szacunku) pilnego zatrudnienia w 2006 roku minimum 14 osób na pełnych etatach.

O powyższym, w lipcu ubr., pisemnie informowano, Wojewodę Lubuskiego oraz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Tabela nr 1

Planowane środki finansowe wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w 2006 r.

Lp	Województwo	Środki budżetowe			
		Ogółem	Na działalność bieżącą w tys. zł.	Środki inwestycyjne w tys. zł	Fundusz płac + pochodne w tys. zł
1.	Dolnośląskie				
2.	Kujawsko – pomorskie				
3.	Lubelskie				
4.	Lubuskie	3.515	409	40	3.066
5.	Łódzkie				
6.	Małopolskie				
7.	Mazowieckie				
8.	Opolskie				
9.	Podkarpackie				
10.	Podlaskie				
11.	Pomorskie				
12.	Śląskie				
13.	Świętokrzyskie				
14.	Warmińsko – mazurskie				
15.	Wielkopolskie				
16.	Zachodniopomorskie				
17.	Ogółem WIOŚ				
18.	GIOŚ				
19.	Ogółem IOŚ (plan 2006 r.)				

Tabela nr 2

Finansowanie Inspekcji Ochrony Środowiska w 2005 r. (w tys. zł)

Lp.	Województwo	Środki budżetowe – wykonanie (w tys. zł)			Dotacje z funduszy ochrony środowiska – wykonanie (w tys. zł)			Ogółem- wykonanie (w tys. zł)			
		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Na dział. bieżącą	Środki inwest.	Fun. płac +poch.	
			Na dział. bieżącą	Środki inwest.		Fundusz płac + pochodne	Na dział. bieżącą				Środki inwest.
1.	Dolnośląskie										
2.	Kujawsko - pomorskie										
3.	Lubelskie										
4.	Lubuskie	3.412	398	0	3.014	280	148	132	546	132	3.014
5.	Łódzkie										
6.	Małopolskie										
7.	Mazowieckie										
8.	Opolskie										
9.	Podkarpackie										
10.	Podlaskie										
11.	Pomorskie										
12.	Śląskie										
13.	Świętokrzyskie										
14.	Warmińsko - mazurskie										
15.	Wielkopolskie										
16.	Zachodnio - pomorskie										
17.	Ogółem										
18.	GIOS										
19.	Razem IOS										

ZATRUDNIENIA W IOŚ NA DZIEŃ 31.12.2005 R. *Tabela nr 3*

Ip.	IOŚ	Inspekcja nzs		Monitoring		Laboratorium		Administracja		Kierownictwo		Łącznie	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	Białystok												
2.	Bydgoszcz												
3.	Gdańsk												
4.	Katowice												
5.	Kielce												
6.	Kraków												
7.	Lublin												
8.	Łódź												
9.	Olsztyn												
10.	Opole												
11.	Poznań												
12.	Rzeszów												
13.	Szczecin												
14.	Warszawa												
15.	Wrocław												
16.	Zielona Góra	20,6	21	7,25	8	33,6	34	22,5	28	2	2	85,95	93
17.	Ogółem WIOŚ												
18.	GIOŚ												

Uwaga: w rubryce administracja zostali ujęci kierownicy delegatur